

**УХВАЛА
ТРЕТЬОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Жадана Дмитра Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису частини третьої статті 38, пункту 3 частини першої статті 40, окремого припису статті 234, окремих приписів частин першої, другої, першого речення, окремого припису другого речення частини третьої статті 235 Кодексу законів про працю України, частини першої статті 233 Кодексу законів про працю України в редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі“ від 5 лютого 2021 року № 1217–ІХ, першого речення абзацу першого частини другої, окремих приписів частини четвертої статті 137, пункту 2 частини другої, окремих приписів пункту 2 частини третьої статті 141 Цивільного процесуального кодексу України

Київ
8 вересня 2026 року
№ 202-3(ІІ)/2026

Справа № 3-147/2026(327/26)

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у такому складі:

Городовенко Віктор Валентинович – головуючий,
Первомайський Олег Олексійович – доповідач,
Різник Сергій Васильович,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Жадана Дмитра Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису частини третьої статті 38, пункту 3 частини першої статті 40, окремого припису статті 234, окремих приписів частин першої, другої, першого речення, окремого припису другого речення частини третьої статті 235 Кодексу законів про працю України, частини першої статті 233 Кодексу законів про працю України в редакції до внесення змін Законом України „Про внесення

змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі“ від 5 лютого 2021 року № 1217–ІХ (Відомості Верховної Ради України, 2021 р., № 19, ст. 171), першого речення абзацу першого частини другої, окремих приписів частини четвертої статті 137, пункту 2 частини другої, окремих приписів пункту 2 частини третьої статті 141 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Первомайського О.О. та дослідивши матеріали справи, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Жадан Д.О. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність частинам першій, другій статті 8, частинам першій, шостій статті 43, частинам першій, другій статті 55 Конституції України (конституційність) окремий припис частини третьої статті 38, пункт 3 частини першої статті 40, окремий припис статті 234, окремі приписи частин першої, другої, перше речення, окремий припис другого речення частини третьої статті 235 Кодексу законів про працю України (далі – Кодекс), частину першу статті 233 Кодексу в редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі“ від 5 лютого 2021 року № 1217–ІХ (далі – Закон № 1217), перше речення абзацу першого частини другої, окремі приписи частини четвертої статті 137, пункт 2 частини другої, окремі приписи пункту 2 частини третьої статті 141 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України).

Відповідно до приписів Кодексу:

„працівник має право у визначений ним строк розірвати трудовий договір за власним бажанням, якщо роботодавець не виконує законодавство про працю,

умови колективного чи трудового договору“ (окремий припис частини третьої статті 38);

трудоий договір, укладений на невизначений строк, а також строковий трудовий договір до закінчення строку його чинності можуть бути розірвані роботодавцем у випадках, зокрема, „систематичного невиконання працівником без поважних причин обов’язків, покладених на нього трудовим договором або правилами внутрішнього трудового розпорядку, якщо до працівника раніше застосовувалися заходи дисциплінарного стягнення“ (пункт 3 частини першої статті 40);

„у разі пропуску з поважних причин строків, установлених статтею 233 цього Кодексу, суд може поновити ці строки“ (окремий припис статті 234);

у разі звільнення без законної підстави або незаконного переведення на іншу роботу працівник повинен бути поновлений на попередній роботі органом, який розглядає трудовий спір (окремий припис частини першої статті 235);

„при винесенні рішення про поновлення на роботі орган, який розглядає трудовий спір, одночасно приймає рішення про виплату працівникові середнього заробітку за час вимушеного прогулу“ (окремий припис частини другої статті 235);

„у разі визнання формулювання причини звільнення неправильним або таким, що не відповідає чинному законодавству, у випадках, коли це не тягне за собою поновлення працівника на роботі, орган, який розглядає трудовий спір, зобов’язаний змінити формулювання і вказати в рішенні причину звільнення у точній відповідності з формулюванням чинного законодавства та з посиланням на відповідну статтю (пункт) закону“ (перше речення частини третьої статті 235);

„якщо неправильне формулювання причини звільнення перешкоджало працевлаштуванню працівника, орган, який розглядає трудовий спір, одночасно приймає рішення про виплату йому середнього заробітку за час вимушеного прогулу“ (окремий припис другого речення частини третьої статті 235).

Відповідно до частини першої статті 233 Кодексу в редакції до внесення змін Законом № 1217:

„працівник може звернутися з заявою про вирішення трудового спору безпосередньо до районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду в тримісячний строк з дня, коли він дізнався або повинен був дізнатися про порушення свого права, а у справах про звільнення – в місячний строк з дня вручення копії наказу про звільнення або з дня видачі трудової книжки“.

Згідно з нормами ЦПК України:

„за результатами розгляду справи витрати на правничу допомогу адвоката підлягають розподілу між сторонами разом із іншими судовими витратами“ (перше речення абзацу першого частини другої статті 137);

розмір витрат на оплату послуг адвоката має бути співмірним із: складністю справи та виконаних адвокатом робіт; часом, витраченим адвокатом на виконання відповідних робіт; обсягом наданих адвокатом послуг; ціною позову та значенням справи для сторони (окремі приписи частини четвертої статті 137);

інші судові витрати, пов'язані з розглядом справи, покладаються „у разі відмови в позові – на позивача“ (пункт 2 частини другої статті 141);

при вирішенні питання про розподіл судових витрат суд враховує, зокрема, „чи є розмір таких витрат обґрунтованим та пропорційним до предмета спору з урахуванням ціни позову, значення справи для сторін“ (окремі приписи пункту 2 частини третьої статті 141).

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

2.1. У листопаді 2019 року Жадан Д.О. звернувся до суду з позовом до Товариства з обмеженою відповідальністю „АТБ–Маркет“ (далі – Товариство), у якому з урахуванням уточнених позовних вимог просив: поновити строк звернення до суду з цим позовом; анулювати і визнати недійсним наказ про винесення йому догани від 7 червня 2019 року № 99-к (далі – Наказ); зобов’язати Товариство здійснити перерахунок заробітної плати за червень 2019 року і виплатити преміальну частину заробітної плати в повному обсязі в розмірі 10 000 гривень; поновити його на посаді керуючого магазином; стягнути з

Товариства 300 000 гривень на відшкодування моральної шкоди, завданої незаконним звільненням.

Канівський міськрайонний суд Черкаської області рішенням від 5 травня 2020 року, залишеним без змін постановою Черкаського апеляційного суду від 21 липня 2020 року, у задоволенні позову Жадана Д.О. відмовив у зв'язку з пропуском строків звернення до суду.

Верховний Суд постановою від 10 лютого 2021 року касаційні скарги Жадана Д.О. та Товариства залишив без задоволення, а судові рішення судів першої та апеляційної інстанцій – без змін.

Жадан Д.О. 10 серпня 2021 року звернувся до суду першої інстанції із заявою про перегляд рішення Канівського міськрайонного суду Черкаської області від 5 травня 2020 року за нововиявленими обставинами.

Зазначений суд ухвалою від 26 серпня 2021 року в задоволенні цієї заяви відмовив.

Черкаський апеляційний суд ухвалою від 30 вересня 2021 року апеляційну скаргу Жадана Д.О. на ухвалу суду першої інстанції від 26 серпня 2021 року визнав неподаною та повернув її, оскільки Жадан Д.О. не надав доказів, що підтверджують сплату судового збору за подання апеляційної скарги на ухвалу Канівського міськрайонного суду Черкаської області від 26 серпня 2021 року у строк, наданий для усунення недоліків апеляційної скарги; вказані недоліки щодо сплати судового збору не усунуто.

Верховний Суд постановою від 2 лютого 2022 року касаційну скаргу Жадана Д.О. залишив без задоволення, а ухвалу суду апеляційної інстанції від 30 вересня 2021 року – без змін.

Жадан Д.О. 9 червня 2022 року повторно звернувся до суду першої інстанції із заявою про перегляд рішення Канівського міськрайонного суду Черкаської області від 5 травня 2020 року за нововиявленими обставинами.

Після ухвалення низки судових рішень судами першої й апеляційної інстанцій щодо звільнення Жадана Д.О. від сплати судового збору та поновлення строку на подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими

обставинами Канівський міськрайонний суд Черкаської області ухвалою від 18 жовтня 2022 року, яку Черкаський апеляційний суд постановою від 28 січня 2026 року залишив без змін, у задоволенні заяви Жадана Д.О. про перегляд рішення Канівського міськрайонного суду Черкаської області від 5 травня 2020 року за нововиявленими обставинами відмовив.

Верховний Суд ухвалою від 16 березня 2026 року відмовив Жадану Д.О. у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою на ухвалу Канівського міськрайонного суду Черкаської області від 18 жовтня 2022 року та постанову Черкаського апеляційного суду від 28 січня 2026 року.

2.2. Суб'єкт права на конституційну скаргу стверджує, що оспорювані приписи Кодексу та ЦПК України не відповідають принципу верховенства права і не забезпечують справедливого балансу між юридичною визначеністю та доступом до суду. Також він зазначає, що у його справі „доступ до судового захисту був обмежений сукупністю формальних бар'єрів: коротким строком, прив'язаним до видачі трудової книжки; формальним тлумаченням поважності причин; неможливістю застосування іншого способу захисту через відсутність заяви, подання якої стало неможливим через незаконне звільнення; та фінансовим тягарем судових витрат.

У сукупності ці фактори свідчать не про окрему судову помилку, а про конституційну проблему нормативного механізму, який допускає ситуацію, коли працівник, звільнений із негативної дисциплінарної підстави, не отримує реального способу усунення наслідків такого звільнення“.

Обґрунтовуючи свої твердження про неконституційність оспорюваних приписів Кодексу, ЦПК України, автор клопотання посилається, зокрема, на окремі приписи Конституції України, на практику Європейського суду з прав людини, приписи Кодексу, ЦПК України, а також на судові рішення у його справах.

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Відповідно до статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі приписи), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої); як виняток, конституційна скарга може бути прийнята поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої цієї статті, якщо Конституційний Суд України визнає її розгляд необхідним із мотивів суспільного інтересу (частина друга); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя).

3.2. Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає остаточним судовим рішенням у своїй справі постанову Черкаського апеляційного суду від 28 січня 2026 року.

Конституційна скарга Жадана Д.О. надійшла до Конституційного Суду України 12 червня 2026 року, тобто після спливу трьох місяців із дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням у його справі.

Автор клопотання зазначає, що пропустив строк, визначений для подання конституційної скарги, у зв'язку з „неотриманням повного тексту остаточного судового рішення в належно засвідченій паперовій формі, необхідністю отримання його засвідченої копії, проходженням військової служби в умовах воєнного стану та попереднім добросовісним зверненням до Конституційного Суду України“.

3.3. Дослідивши матеріали, долучені до конституційної скарги, Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України вважає, що остаточним судовим рішенням у справі Жадана Д.О. є постанова Верховного Суду від 10 лютого 2021 року, якою було залишено без змін рішення Канівського

міськрайонного суду Черкаської області від 5 травня 2020 року та постанову Черкаського апеляційного суду від 21 липня 2020 року у справі за позовом Жадана Д.О. до Товариства про визнання Наказу недійсним, перерахунок заробітної плати, поновлення на посаді та відшкодування завданої моральної шкоди.

Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України констатує, що Жадан Д.О. не навів поважних причин пропуску строку подання конституційної скарги з дня набрання законної сили остаточного судового рішення – постанови Верховного Суду від 10 лютого 2021 року, та не обґрунтував необхідності розгляду конституційної скарги з мотивів суспільного інтересу. З цих міркувань строк подання конституційної скарги не підлягає поновленню.

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не дотримав вимог пункту 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Третя колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Жадана Дмитра Олександровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого припису частини третьої статті 38, пункту 3 частини першої статті 40, окремого припису статті 234,

окремих приписів частин першої, другої, першого речення, окремого припису другого речення частини третьої статті 235 Кодексу законів про працю України, частини першої статті 233 Кодексу законів про працю України в редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі“ від 5 лютого 2021 року № 1217–ІХ, першого речення абзацу першого частини другої, окремих приписів частини четвертої статті 137, пункту 2 частини другої, окремих приписів пункту 2 частини третьої статті 141 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Третьої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ТРЕТЯ КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**